

LÄNSÖVERGRIPANDE ÖVERENSKOMMELSE OM ANSVARFÖRDELNING NÄR KOMMUNEN BESLUTAR OM PLACERING PÅ HEM FÖR VÅRD ELLER BOENDE (HVB)

Dokumenttyp: Samverkansöverenskommelse	Dokumentnamn: Länsövergripande överenskommelse om ansvarfördelning vid placering på HVB
Utfärdande: Landstinget och kommunerna genom Region Dalarna	Giltigt från och med: 2013-06-17
Författande arbetsgrupp: Anna-Maria Norén (LD/BUP) Ann-Sofi Holmberg (LD/för VUP) Gunnar Wiréhn, Smedjebackens kommun Risto Haapala, Leksands kommun Britta Johnsson Region Dalarna	Giltigt till och med: 2014-12-31
Ansvarig för revidering: Region Dalarna	Antagen datum: Välfärdsberedningen 2013-06-17

Revisionshistorik

Utgåva nr:	Giltig fr.o.m – t.o.m.	Godkänd av: (namn och titel)
1	2012-06-17- 2014-12-31	Gunnar Barke Välfärdberedningen
2		

Syfte

Syftet med denna övergripande överenskommelse är att tydliggöra ansvaret för kommun och landsting gällande enskilda personer som socialnämnden beslutar att placera på hem för vård eller boende, HVB, när den enskilde har behov av såväl sociala som hälso- och sjukvårdsinsatser.

Utgångspunkter

Placering på HVB, under kortare eller längre tid, kan aktualiseras av socialtjänsten när den enskilde själv eller vårdnadsansvarig (för barn och ungdom) bedöms inte klara säkert och tillräckligt boende/ omhändertagande och omvårdnad om den egna personen/ barnet eller den unge och resurserna för detta inte är tillräckliga inom den egna kommunen. Placering på HVB bör ses som en del i en längre process, inte som den enda lösningen. En långsiktig plan för brukaren krävs och behovet av särskild bostad skall alltid övervägas. Det behov som skall lösas primärt är ett boende och livssituation med tillräckligt stöd för en person med långvarig/varaktig funktionsnedsättning. Det skall inte förväxlas med ett behov av slutenvård, d.v.s. behandling för ett sjukdomstillstånd.

Det är endast enligt Socialtjänstlagen som beslut om placering på HVB kan ske.

Hälso- och sjukvården gör således inte placeringar i denna mening. Landstingets hälso- och sjukvård har ansvar för att tillgodose medborgarnas behov av hälso- och sjukvård även utanför det egna landstinget, enligt gällande lagstiftning och upphandlingsregler. Detta gäller t ex för personer som kommunen placerar i HVB-hem i annat landstings område. Om hälso- och sjukvården bedömer att en patient har behov av sjukvård i annat landstings sker det som köp mellan landsting i form av slutenvård eller öppenvård, enligt Riksavtalet. Om extern vårdgivare i annat landstings område (ex Stockholm) behöver nyttjas skall köp ske via det landstingets(ex Sthlm) avtal med den externa vårdgivaren förutsatt att avtalet även innefattar patienter från annat landsting (ex Dalarna). Både remiss och faktura skall då gå via landstinget där (ex Sthlm).

Lagstadgat ansvar för finansiering

Enligt Socialtjänstlagen (2001:453) SoL, Hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) HSL och SKL:s Cirkulär 2006:58 samt Regeringsrättens dom RÅ 2000 ref 39 gäller följande:

- Kommunen ansvarar för, beslutar om och finansierar boendet på aktuellt HVB och alla sociala insatser som den enskilde behöver.
- Landstinget ansvarar för, beslutar om och finansierar de hälso- och sjukvårdsinsatser som den enskilde behöver.

Samordnad individuell plan (enligt SoL 2 kap 7 § och HSL 3 f §)

När den enskilde har behov av insatser från både landstinget/hälso- och sjukvården och från kommunen/socialtjänsten skall kommunen och landstinget gemensamt upprätta en samordnad individuell plan (SIP). Planen ska upprättas om landstinget eller kommunen bedömer att den behövs för att den enskilde ska få sina behov tillgodosedda, och om den enskilde samtycker till att den upprättas. I den samordnade individuella planen skall beskrivas de insatser/åtgärder som den enskilde har behov av såväl från hälso- och sjukvården som socialtjänsten. Länsgemensamma riktlinjer för tillämpning av samordnad individuell plan finns antagna av Valfärdsberedningen.

För barn som har eller riskerar att utveckla psykisk ohälsa och/eller psykisk funktionsnedsättning finns en länsövergripande överenskommelse antagen av Valfärdsberedningen om samverkan mellan landsting och kommun.

Grundmodellen i den överenskommelsen rörande samverkan vid placering utanför det egna hemmet ligger i linje med den modell för samverkan som finns beskrivet i detta dokument. En skillnad är dock att vid placering på HVB är det socialtjänsten som har samordningsansvaret.

Rutiner för samverkan kring vuxna personer med psykisk sjukdom eller funktionsnedsättning finns i lokala överenskommelser mellan öppenvårdspsykiatri och kommunerna. Lokala samverkansavtal finns även rörande personer med missbruk/beroende och samsjuklighet.

Underlag för beslut om insatser till den enskilde

Varje verksamhet ansvarar för utredning och bedömning inom sitt kompetensområde inför en placering på HVB. Det är således landstinget som avgör vilket behov av hälso- och sjukvårdsinsatser den enskilde har och skall erbjudas och kommunen som avgör behovet av och erbjudande om insatser enligt socialtjänstlagen SoL, lag (1990:52) med särskilda bestämmelser om vård av unga LVU eller lag (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall LVM. För lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade LSS har båda parter sitt definierade ansvar.

Hälso- och sjukvården och socialtjänsten upprättar var för sig sin vårdplan/åtgärdsplan tillsammans med den enskilde/närstående där behovet av hälso- och sjukvård respektive av sociala insatser klagörs och specificeras. Behandlingsansvarig läkare beslutar vad som är egenvård och vad som skall utföras av hälso- och sjukvården.

Gemensamt ansvar för upprättande av samordnad individuell plan

När vardera huvudman har sin bedömning och vårdplan specificerad och klar, upprättas gemensamt och med personen själv en SIP enligt fastställda riktlinjer. I planen görs ingående beskrivning av personens specifika behov och hur man avser lösa dem.

För personer med missbruk eller beroende gäller behovet ofta ett brett spektrum av vård- och stödinsatser som faller inom både det sociala och det medicinska området. Behandling syftar till att hjälpa den enskilde att bli av med sitt missbruk/beroende. Behandlingen kan innehålla återfallsprevention och långsiktigt motivationsarbete för att upprätthålla en förändrad livsstil och stöd för boende och sysselsättning. Placering på en vårdenhets för denna typ av vård bör inte vara att betrakta som ett boende utan som en intensiv behandling. Här är samplanering extra viktig.

Barn och ungas behov kan på samma sätt gälla ett stort antal vård och stödinsatser för att de ska få möjligheter till ett gott liv, både under barn och ungdomstiden och senare i vuxen ålder. Detta utifrån både sociala och medicinska aspekter. En placering av ett barn eller ungdom på ett HVB är inte att betrakta som ett boende utan som en intensiv behandling. Samplanering utifrån en helhetssyn med barnet eller den unge i centrum är mycket viktig för att nå ett gott resultat.

Efter att den samordnade individuella planen är upprättad tas kontakt med tilltänkt HVB för avtal med specifikation av uppdragets mål och omfattning, kvalitets- och kompetenskrav, former för löpande rapportering, avslut och uppföljning, kostnader

för vardera part, samt vad i övrigt som behöver regleras för att säkerställa god, säker och effektiv vård och omsorg i placeringen. Om HVB har behörighet att bedriva hälso- och sjukvård kan sådana tjänster köpas. Den som köper hälso- och sjukvårdstjänst är skyldig att säkerställa att rätt behörighet och kompetens finns hos den som säljer tjänsten. Köp skall ske enligt för landstinget gällande regler och avtal.

Nedan beskrivs i en modell respektive huvudmans ansvar i samband med placering på HVB inom eller utom länet.

Den enskilde	Kommunens ansvar	Landstingets ansvar
Placerad på hem för vård eller boende HVB (SoL, LVU, LVM) inom länet	Sociala och pedagogiska insatser, d v s vård enligt socialtjänstlagen, lagen om vård av unga eller lagen om vård av missbrukare i vissa fall och skolgång enligt skollagen.	Hälso- och sjukvårdsinsatser enligt hälso-och sjukvårdslagen, d v s bedömning, utredning, diagnostik, behandling och rehabilitering enligt HSL samt, vid behov, rådgivning/konsultation till personal.
Placerad på hem för vård eller boende HVB (SoL, LVU, LVM) utom länet	Sociala och pedagogiska insatser, d v s vård enligt socialtjänstlagen, lagen om vård av unga och lagen om vård av missbrukare i vissa fall och skolgång enligt skollagen.	Hälso- och sjukvårdsinsatser, enligt hälso-och sjukvårdslagen, d v s bedömning, utredning, diagnostik, behandling och rehabilitering enligt HSL samt, vid behov rådgivning/konsultation till personal.

Kostnadsfördelning

Principen för kostnadsansvaret vid placering utanför det egna hemmet utgår från huvudmännens ansvar enligt gällande lagstiftning (HSL, SoL, LSS, LVU, LVM).

Vardera partens kostnadsansvar ska vara klarlagt innan placering sker och utgå från huvudmännens ansvar för insatserna. Detta klagörs i upprättad SIP baserad på parternas respektive vårdplan.

Kommunen och landstinget upprättar avtal med HVB var för sig. HVB fakturerar parterna separat och enligt upprättade avtal.

Akut placering

Vid akut placering som inte föregås av någon gemensam samordnad vårdplanering ska en sådan göras skyndsamt. Ansvars-/kostnadsfördelningen klagörs senast 10 arbetsdagar efter beslut om placering rörande ärenden som båda parter redan innan

placeringen är engagerade i. I övriga ärenden är kommunen ensamt ansvarig till dess annat överenskoms.

Avvikelseberättelse

Vid svårigheter att komma överens eller när man uppfattar att det skett avvikelser från det man kommit överens om, ska detta tas upp med närmaste chef hos respektive huvudman. När avvikelserna rör annan verksamhet (d.v.s. HVB) ska gemensamt samråd ske. Lokal samverkansgrupp (chefer) förslås hantera problem och avvikelser gemensamt eller vid behov ta upp dem på den nivå som har mandat och behörighet att besluta om lösningar/åtgärder.

Organisation för samverkan på regional nivå.

Revidering

Chefsgruppen uppdrar till Region Dalarna att ansvara för att årlig revidering av överenskommelsen sker.